

ten geleide

film en televisie in een veranderend audiovisueel tijdperk

Met dit nummer van ons tijdschrift – en met het thema van het 11e Vlaams Congres voor Communicatiewetenschap, dat wij op 15 maart a.s. organiseren – stellen wij een aantal problemen aan de orde die verband houden met de veranderingen die zich aan het voltrekken zijn in de wereld van de audiovisuele communicatiemediën. Die veranderingen betreffen o.m. de verdere uitbouw van de distributie van het omroepbestel (mede door de komst van de satelliet- en de abonnee-televisie), de snelle verovering van de markt door de 'home-videorecorder' en de daardoor mogelijk geworden spectaculaire groei van de videotheken, de verbetering van de technische kwaliteit van tv- en video-programma's door de beeldplaat en de digitale televisie. En natuurlijk ook de veranderingen binnen het film- en bioscoopbedrijf dat, nauwelijks bekomen van de klap die de omroep-televisie het sinds de jaren '60 heeft toegebracht, nu geconfronteerd wordt met de al dan niet legale, maar in elk geval hevige concurrentie van de videotheek. Laten wij de zegeningen van de audiovisuele ontwikkelingen één voor één tellen, zowel deze die eigenlijk al in de eigen aard van het "mechanische" beeld besloten liggen, als die welke het gevolg zijn van het gebruik dat ervan gemaakt wordt door zenders en ontvangers. Misschien legt de wetenschap die zich met de communicatie en met name met de massamedia bezig te houden, wel wat te weinig aandacht aan de dag voor het artistieke, educatieve, informatieve en ja ook regenererende potentieel van de beeldmedia. Een zekere beduchtheid voor eventuele disfunctionele effecten van deze media schijnt de beoefenaar van de sociale wetenschappen bijna aangeboren te zijn. Wat de techniek mogelijk maakt en de commercie aanbiedt, strookt niet altijd met wat door velen cultureel wenselijk wordt geacht, juridisch toelaatbaar is, in educatief opzicht preferabel is of in cultuurpolitieke zin zou moeten worden nagestreefd.

De vragen die men zich in dit verband kan stellen zijn legio. Hoe komt het dat het audiovisuele zo'n hoge vlucht heeft genomen? Wat boeit het publiek zo in films, televisiespelen, praatshows, kwissen? Wat zijn de oorzaken van de algemene aantrekkingskracht die het beeld op de mens schijnt uit te oefenen? Welke verschuivingen heeft de opkomst van de videotheken teweeggebracht in de consumptiegewoontes van het publiek dat vroeger naar de bioscoop ging of tevreden was met het aanbod van de omroep-televisie? Hoe zal de programmering van bioscopen en publieke omroepen zich aanpassen aan die verschuivingen? Gaat de bioscoop een wezenlijk andere functie vervullen dan de verstrooiing brengende televisie? Enzovoort.

Met de inhoud van dit nummer van 'Communicatie' heeft de redactie enig materiaal willen aandragen voor een vruchtbare discussie over dit soort vragen. Dat één nummer en één congresdag niet alle antwoorden kunnen geven, zal niemand teleurstellen die iets begrijpt van de omvang en de complexiteit van de audiovisuele problematiek.

J.M. Peters